

shortsea shipping

FILEVRIJ TRANSPORT OP MAAT VAN EUROPA

Te kleine volumes?

Niet vertrouwd met schepen?

**Zo organiseert u
vervoer over water**

Europa als hinterland van Vlaanderen
12 best practices

copyright Mike Louvage

SSS

Promotie Shortsea Shipping Vlaanderen – www.shortsea.be

Europees Shortsea Netwerk

In 2000 werd het duidelijk dat nationaal of regionaal promoten van shortsea shipping niet voldoende was: logistieke ketens en ook SSS zijn per definitie grensoverschrijdend. Bovendien vereiste het wegnemen van obstakels een ruimere Europese aanpak. De nood aan communicatie was aanwezig.

Op 1 december 2000 was het Vlaams promotiebureau één van de grondleggers van het Europese Shortsea Netwerk (ESN), een informeel netwerk. Op dat ogenblik waren er zes promotiebureaus actief die het netwerk startten, momenteel zijn er 20 leden.

Enkele promotiebureaus zijn onderzussen al *intermodaal* aan het werken: Nederland (spoor-SSS), Vlaanderen (binnenvaart-SSS),... De Europese Commissie heeft in 2007 deze uitbreiding gevraagd.

De missie van het ESN omvat het stimuleren van SSS en ontwikkelen van initiatieven daarrond. Knelpunten worden aangepakt en de netwerking geïntensifieerd. Vooral het communiceren van goede praktijkvoorbeelden (*best practices*) tussen de promotiebureaus is belangrijk. Bovendien is er een zeer grote expertise gebundeld in het ESN waarop door de markspelers een beroep kan worden gedaan.

De wegen slibben al jaren meer en meer dicht en bedreigen een vlot transport van goederen binnen de groeiende Europese economie. Het is evident om naar andere transportmodi te zoeken voor het transport van goederen: maak kennis met shortsea shipping (SSS).

Shortsea shipping

Op maat

Omdat het transport van goederen vaak per definitie grensoverschrijdend is, moet het probleem 'Europees' aangepakt worden. De enorm lange Europese kustlijn en honderden havens boden perspectieven om het maritieme transport langs de Europese kustwateren te promoten als alternatief voor de congestie op de wegen. Eigenlijk bestond deze *kustvaart* als transportvorm al lang, maar ze was geografisch beperkt tot de West-Europese kust en werd uitgevoerd door schepen met relatief beperkte capaciteit.

Ruimer dan kustvaart

De Europese Commissie lanceerde midden jaren '90 het hippe *shortsea shipping* (SSS) in de plaats van de *oude* kustvaart en gaf het een stevige uitbreiding mee. Geografisch werd het gebied waarin shortsea shipping zich afspeelt uitgebreid tot heel Europa, inclusief Noord-Afrika, de Middellandse Zee en de Zwarte Zee. Bovendien werd de beperking qua capaciteit verlaten. In bepaalde landen kunnen de SSS-schepen (*coasters*) op de binnenwateren varen: ook deze zee-riviervaart wordt onder SSS gerekend. Vaak moeten zogenaamde *kruiplijncoasters* gebruikt worden die hun stuurhut kunnen laten zakken om onder lage bruggen door te kunnen. Het voordeel van deze zee-riviertrafiek is

Vlaams perspectief

Het promotiebureau Shortsea Shipping werd opgestart in 1998, heeft een neutrale niet-commerciële status en fungeert als tussenpersoon die partijen rond de tafel wil brengen. Door zich op die manier consequent te positioneren en door een uitgebreide netwerking is het promotiebureau het aanspreekpunt geworden voor de vragen in verband met intermodale deur/deur-transporten.

Wij pleiten er voor om de term *hinterland* ruimer te zien dan Noord-Frankrijk, het Ruhrgebied en Zwitserland: de landzijde is belangrijk maar vanuit

de vier Vlaamse havens kan met regelmatige, frequente en betrouwbare shortsea diensten heel Europa bediend worden. Europa is het hinterland van Vlaanderen via onze havens, zowel voor import als export. Deze visie sluit aan bij het Flanders Port Area concept (www.flandersportarea.be).

Op zeer regelmatige basis informeren wij de markt over nieuwe diensten en illustreren de werking van shortsea shipping aan de hand van praktijkvoorbeelden. Deze informatie wordt gratis ter beschikking gesteld via de website (www.shortsea.be), een gedrukte nieuwsbrief (4x/

jaar), een e-newsletter (2x/maand)... Interesse? Registreren kan via de bovvermelde website of via e-mail. Wij publiceren ook specifieke brochures (over containerafmetingen, landenspecials, etc.) om u op de hoogte te houden van alle ontwikkelingen.

i **Heeft u praktische vragen rond uw transportketting en lijkt shortsea u wel mogelijkheden te bieden? Contacteer ons vrijblijvend op shortsea@shortsea.be of telefonisch op 03 20 20 520.**

van Europa

dat de lading landinwaarts kan geladen of gelost worden, dicht bij de klant. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de faciliteiten die voor binnenvaart werden gebouwd.

Europa is het hinterland van Vlaanderen geworden: liefst 40 kustlanden zijn via de vier Vlaamse havens bereikbaar met een netwerk van regelmatige, frequente en betrouwbare shortseadiensten. Bovendien is er voor elk type lading een aangepast schip beschikbaar. Verladers en hun logistieke partners vinden in shortsea shipping een duurzame schakel in de transportketting.

Co-modaliteit en tendensen

De vrij strikte *modal shift* die werd *geëist* bij bepaalde Europese steunprogramma's is ondertussen geëvolueerd naar een nieuw begrip dat door de Europese Commissie werd geïntroduceerd: co-modaliteit. Hierbij worden de verdiensten van elke transport modus berekend en wordt op die manier de logistieke keten samengesteld.

Shortsea shipping evolueert snel: tien jaar geleden amper bekend, nu zeer veel opduikend in de wereld van transport en logistiek. De laatste jaren tekenen zich een aantal specifieke tendensen af:

- Een golf van overnames en joint-ventures bij de rederijen heeft een

aantal spelers groter en kapitaalcrachtiger gemaakt. Bovendien werd hun vaargebied sterk uitgebreid binnen Europa.

- De reders geloven in de verdere ontwikkeling van shortsea shipping: zij investeren in nieuwe schepen en verhogen capaciteit en aanbod door extra schepen in te leggen.

- De havens bouwen hun hubfunctie verder uit: grotere *round the world* spelers kunnen pas aangetrokken worden indien zij ervan overtuigd zijn dat hun lading kan aan- en afgevoerd worden via een netwerk van maritieme verbindingen. De zogenaamde feederdiensten en de pure intra-Europese rederijen bieden een enorm aanbod voor de verlader en hun logistieke partners.

'Voor elk type lading is een aangepast schip beschikbaar.'

- De belangstelling van wegtransportbedrijven neemt toe: ook zij kampen met problemen om hun contractueel vastgelegde levertermijnen te respecteren. Meer en meer worden zij *multimodal provider* en zoeken naar synergie met shortsea shipping.

12 Shortsea shipping best practices

1. Bruhn Spedition kiest voor sss op Denemarken

Sinds de opstart, begin 2005, van de ro-ro lijndienst Zeebrugge-Esbjerg, verkiest Bruhn Spedition die dienst voor een belangrijk deel van haar zendingen naar Denemarken. Er worden wekelijks ongeveer 40 eigen 30' bulkcontainers naar Esbjerg verscheept en er keert eenzelfde hoeveelheid ook weer terug. De wekelijkse afvaart vanuit Zeebrugge voldoet wat de frequentie betreft aan de eisen van de klant. De shortsea-optie biedt de mogelijkheid het laadgewicht te optimaliseren tot 44 ton, wat het competitieve voordeel mee ondersteunt. Vanuit Rotterdam wordt nog een andere Deense bestemming bediend met een soortgelijke hoeveelheid eigen bulkcontainers. Beide mogelijkheden vermijden de impact van de Duitse Maut.

2. Projectlading vanuit Willebroek (kanaal Brussel-Schelde) (G&G)

G&G is een bedrijf gespecialiseerd in projectlading, meer bepaald in de productie van grote en ondeelbare stukken. Voor het transport van de lading naar Europese bestemmingen wordt gebruik gemaakt van coasters die worden beladen op de eigen kade. De lading wordt als afgewerkt geheel getransporteerd en de werkzaamheden op de werf op bestemming worden tot een minimum herleid. Zo waren er verschepingen naar Fawley (nabij Southampton) met stukgewichten van 30 tot 50 ton, Le Havre met een kolom van 120 t/50m lengte en IJsland (360 ton - 23 x 12 x 17 m). Het exceptioneel natransport blijft zeer beperkt in afstand.

3. IJzer en staal behandeld in de All Weather Shortsea Terminal in Antwerpen

Eén- of tweemaal per week brengt een coaster 3.000 ton staal vanuit Oxelösund (iets ten noorden van Norrköping) naar Antwerpen. In drie dagen wordt het traject Oxelösund-Antwerpen afgelegd. Met het oog op de staaltrafiek startte in de haven van Antwerpen de bouw van de all weather terminal (Antwerp Stevedoring International). Van hieruit worden de goederen via de verschillende modi (zeeschip/coaster, binnenschip, wagon, vrachtwagen) afgeleverd bij de klant.

Heel wat verladers kiezen voor intermodaal transport, waarvan shortsea shipping een duurzaam onderdeel is. Er is dan ook voor elk type lading een shortsea schip voorhanden, dat heel Europa en Noord-Afrika kan bereiken. 12 praktijkvoorbeelden om dat te illustreren.

4. Secu units van Stora Enso *keren niet leeg terug naar Scandinavië*

Sinds enige tijd wordt optimaal gebruik gemaakt van de secu-units. Dat zijn speciaal ontworpen laa eenheden voor de papiertrafiek van Stora Enso die in Zeebrugge worden gelost uit de Göteborg-Zeebruggedienst. In plaats van leeg terug te keren naar Scandinavië, worden in Zeebrugge in elke secu-unit 2 Volvo wagens geladen. De shortseadienst brengt die via een transhipment in Göteborg naar Kotka in Finland. Daar worden de Volvo's uitgeladen en naar Rusland verder verscheept. De lege secu's worden in Kotka weer geladen met de Finse Stora Enso papierproductie en richting Vlaanderen gestuurd. Men transporteert op die manier per jaar ongeveer 7.000 wagens naar Rusland.

5. Aanvoer zand *op de nieuwe zandterminal nhm in Oostende*

Eind september 2006 loste het ms 'Swalinger' 2.000 m³ zand aan kaai 608 van de Nieuwpoortse Handelsmaatschappij (NHM). Het schip was het eerste dat op de nieuwe 'state of the art' zand- en grindterminal loste. De terminal vult de al beschikbare locaties aan voor zand en grind in Nieuwpoort en Brugge. De shortseatrafiek voor de haven van Oostende is een belangrijke activiteit binnen de groep De Cloedt.

6. Huishoudtoestellen *in speciaal ontworpen containers*

De ACB-Group verscheept huishoudtoestellen van Bosch/Siemens Household Appliances (BSH), een project gestart met de steun van het Marco Polo-programma. Samen met expediteur Robert Kukla uit München investeerde de groep in 72 palletbrede 45' high cube containers met een speciale hoogte van 3 m, nodig voor deze industriële trafiek. Sinds november 2006 werd de lading vanuit Zuid-Duitsland opgedreven tot 9 containers per dag, wat het equivalent betekent van ongeveer 2.200 vrachtwagens per jaar. De trafiek is een mooi voorbeeld van intermodaal transport naar het Verenigd Koninkrijk met een combinatie van vervoer over de weg, langs het spoor, met de binnenvaart én met shortsea shipping.

© Bridgestone

7. Gekoelde goederen van European Food Transport

Er wordt wel eens gesteld dat shortsea shipping en gekoelde goederen niet samengaan, maar European Food Transport (E.F.T.) bewijst dat een combinatie shortsea-weg perfect haalbaar is. Men maakt gebruik van roro- en ferrymogelijkheden voor het transport van de vrachtwagens en men vervult perfect de afgesproken leveringstermijnen (just-in-time) voor temperatuurgebonden producten als fruit, fruitsap, groenten, medicijnen, ...

De wegtransporteur maakt o.a. gebruik van de shortsea diensten naar Helsinki (5 containers per week), Göteborg (12-15 containers per week), Noorwegen (4 containers per week) en het Verenigd Koninkrijk (10-15 containers per week).

Voor de retourlading is er nog capaciteit beschikbaar vanuit Scandinavië in de eigen koelcontainers. Vanuit het Verenigd Koninkrijk worden al lege pallets en eindproducten zoals fruitsap meegenomen. De temperatuurgebonden goederen vereisen een goede opvolging via tracking & tracing.

8. Gevelstenen op pallets met coaster van Lanaken (Albertkanaal) naar het Verenigd Koninkrijk (Heylen Bricks)

In februari 1999 werd een eerste lading pallets van ongeveer 1.000 ton aan boord van het ms 'Eldor' geladen en rechtstreeks van op de laadplaats van Heylen-Bricks (Veldwezelt, Lanaken) langs het Albertkanaal naar Mistley (100 km ten noordoosten van Londen) gevaren. Ondanks de goede ervaring werd nadien om kosttechnische redenen weer naar het wegtransport overgeschakeld.

Begin 2004 heeft Heylen-Bricks, in aanspraak met de ontvanger in het Verenigd Koninkrijk, opnieuw de berekening gemaakt. In april 2004 werd een eerste zeerivier coaster in Lanaken geladen met 1.300 ton 'handvormgevelstenen' op palletten, met bestemming Shoreham (VK). Na een eerste vlotte operatie werd begin september 2004 een tweede coaster voor Shoreham ingelegd, dit keer met 1.500 ton aan boord. Met die laatste operatie werd een modal shift van een 60-tal vrachtwagens van de weg naar de waterweg en zee gerealiseerd. De laatste 3 jaren werd een tiental verschepingen georganiseerd.

9. Bridgestone (Zeebrugge) opteert voor shortsea voor de Europese distributie van banden

Tot voor enige tijd had Bridgestone in heel wat Europese landen een distributiecentrum dat de Japanse banden verdeelde. Om over- of onderschatting van bestellingen te vermijden en leveringen correct te kunnen afstemmen, werd een nieuw concept voor de distributie ingevoerd. Drie 'super' centra ('Noord' in Zeebrugge, 'Oost' in Tsjechië en 'Zuid' in Spanje) bevoorraden de ongeveer 20 regionale distributiecentra.

De inkomende lading vertegenwoordigt 8.500 x 40' containers op jaarbasis, afkomstig uit Japan (80%), Thailand (15%) en Turkije (5%). De trafiek vanuit Turkije wordt met shortsea aangevoerd.

Wat de export betreft, doet Bridgestone Zeebrugge een beroep op shortseaverbindingen naar Ierland, Finland, Zweden, Denemarken, Noorwegen, IJsland, Spanje en Griekenland. In totaal gaat het om een 80-tal containers (45' en 40') per week.

© A. Condes

10. Gents bedrijf Aws rekt op shortsea voor aanvoer van tienduizenden tonnen grond

Aws is een Gents grondreinigingsbedrijf dat beschikt over twee reinigingscentra: één in Gent gelegen aan het kanaal en één in Sint-Katelijne-Waver met een verwerkingscapaciteit van 350.000 ton/jaar. Aws beschikt ook over een laadkade in Parijs (Nanterre), vanwaar via de binnenvaart verontreinigde grond naar Gent aangevoerd wordt. Vanuit Zuid-Frankrijk rekt men op een shortsea aanvoer van 20 tot 30.000 ton op jaarbasis.

De activiteiten rond de organisatie van de Olympische spelen 2012 in Londen zorgen voor heel wat transport van verontreinigde grond. Aws beschikt als enige grondreiniger in België over een uitvoervergunning vanuit het Verenigd Koninkrijk. Coasters kunnen geladen worden op een terrein gelegen langs de Thames en in de buurt van het olympisch dorp. Hierbij houdt men rekening met een aanvoer van ongeveer 50.000 ton per jaar. Alle aangevoerde gronden worden na reiniging opnieuw gebruikt als secundaire grondstof.

11. Transportbedrijven vinden synergie met shortsea diensten (Halléns)

Transportbedrijven profileren zich meer en meer als 'intermodal provider'. Een bedrijf dat al van bij de start consequent heeft gekozen voor de synergie met shortsea shipping is het Gentse Halléns. Een bewuste keuze, ingegeven door milieuoverwegingen, groeiende congestie op de wegen, etc. Halléns gebruikt de regelmatige roll on – roll off-diensten op verschillende Europese bestemmingen. Naar o.a. Noorwegen, Zweden en Finland samen worden meer dan 43.000 transporten per jaar (heen/terug) op die manier georganiseerd.

Het is belangrijk te vermelden dat de laatste jaren ook pure wegtransportbedrijven de weg naar shortsea hebben gevonden, meestal als gevolg van het verder toeslibbende Europese wegennet.

12. Funderings-elementen voor windmolens verscheept naar de Ierse Zee

Smulders, een constructiebedrijf uit Hoboken, maakte gebruik van shortsea shipping om 11.000 ton funderingselementen voor een windmolenpark naar de Ierse Zee te transporteren. Speciaal aangepaste coasters brachten de zware elementen rechtstreeks op de bestemming. Er werd geladen in Hoboken op de Schelde.

i *Het volledige verhaal vindt u in onze digitale nieuwsbrieven. Surf naar www.shortsea.be > nieuws > nieuwsbrieven, of neem contact op met het promotiebureau.*

i *Promotie Shortsea Shipping Vlaanderen:
Straatsburgdok – Noordkaai 1A,
B-2030 Antwerpen,
T 03 20 20 520, F 03 20 20 524,
shortsea@shortsea.be*

Short Sea Shipping: Long Term Vision

www.shortsea.be

